

Abdest / Abdest Öncesi Hazırlık

Abdest almadan önce tuvalet ihtiyacı olabilir. Bu hususla ilgili olarak "istibra" ve "istinca" kavramları üzerinde durmamız gerekir. İstinca ve İstibra ne demektir?

Büyük ve küçük abdestlerden sonra temizlenmeye istinca, küçük abdestten sonra tenasül uzvunda idrar kalmaması için özen göstermeye istibra denir.

Özellikle erkeklerin bu idrar kesilmesine dikkat etmeleri gerekmektedir. Çünkü abdest aldıktan sonra bir damla bile olsa sızan idrar abdesti bozar. Hatta bazıları, mevzunun ehemmiyetini bildiği halde özen göstermeyip öylece namaz kılan insanı, kasten abdestsiz namaz kılan insana benzetmişlerdir.

İstibra için, küçük abdestten sonra, öksürmek, tenasül uzvunu sıvamak, biraz yürümek, öteden bu yana fıkıh kitaplarımızda tavsiye edilegelen şeylerdendir. İstibradan sonra tenasül uzvunu yıkama ve o mahalli bir bez ile veya tuvalet kâğıtları ile kurulama yapılmalıdır. Üzerinde hassasiyetle durulması gereken istibra ve istincadan sonra şimdi abdeste geçiyoruz.

Abdestin Farzları

Bir temizliğin abdest sayılabilmesi için onda bulunması zorunlu olan ana unsurlar vardır. Abdestin farzları ayette zikredildiği üzere dörttür: "Ey iman edenler! Namaza kalkmak istediğinizde yüzlerinizi ve dirseklerinize kadar ellerinizi yıkayın. Başlarınızı meshedip, topuklarınızla birlikte ayaklarınızı da yıkayın." (Mâide 5/6)

- 1.Yüzü yıkamak
- 2.Kolları dirseklerle birlikte yıkamak
- 3.Başı meshetmek
- 4.Ayakları topuklarla birlikte yıkamak

Hanefîlere göre abdestin farzı dörttür. Diğer mezheplerde bu sayılan dört farzla birlikte başka farzlar da vardır. Şöyle ki, Şafiî mezhebine göre niyet ve tertibe riayet etmek (abdest azalarını sırasıyla yıkamak) de farzdır.

Malikî mezhebine göre niyet ve "delk" yani abdestte yıkanan uzuvları ovalamak da farzdır. Hanbelî mezhebinde ise niyet ve "müvalat" yani abdest azalarını yıkarken arada fasıla vermemek/bir uzuv kurumadan diğerini yıkamak farzdır.

Abdestin Sünnetleri

Abdestin sünnetleri şöyle sıralanabilir.

- Abdest almaya niyet etmek.
 - Başlarken besmele çekmek.
 - Elleri bileklerle birlikte üç defa yıkamak.
 - Ağız ve buruna su çekip iyi bir ağız ve burun temizliği yapmak.
 - Misvak kullanmak veya dişleri fırçalamak.
 - Sakalın içine su girmesini sağlamak.
 - El parmaklarını birbirine sokup ovuşturmak.
 - Başın tamamını bir defada meshetmek.
- Abdest alan bir kimse, iki avucunu ve parmaklarını başının ön kısmından başlayarak arka kısmına kadar, başın tamamını kaplayacak bir şekilde arkaya doğru çekerek mesheder.
- Boynu meshetmek.
 - Abdest uzuvlarını yıkarken sıraya uymak.
 - Abdeste sağ uzuvlardan başlamak, uzuvları üçer defa yıkamak ve iyice ovmak.
 - Abdesti ara vermeden tamamlamak.

Abdestin Adabı

Abdestin adabından maksat, abdestin farzlarının ve sünnetlerinin daha uygun şekilde ve ortamda, mükemmel olarak yerine getirilmesini sağlamaktır. Abdestin birçok edebleri vardır. Başlıcaları şunlardır:

- Abdest alırken mümkünse kıbleye dönmek.
- Abdest suyunu vücuda ve elbiselere sıçratmamak.
- Dünya işlerine ilişkin konuşmayıp abdest dualarını veya bilinen duaları okumak.
- Suyu ölçülü kullanmak.
- Abdest sonunda kelime-i şehadet getirmek.
- Abdest aldıktan sonra, eğer kerahet vakti değilse, iki rekât namaz kılmak.